

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Delphin, Et Pver. Ex Plinio iuniore. Descriptio XCVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

bus truculentæ. Irrumpunt ergo in secreta, ac vitulos earum, & fœtas, vel etiamnum gravidas lacerant morfu, incurfuque ceu Libuënicarum tostris fodiant. Illæ ad flexum immobiles, ad repugnandum inertes, & pondere suo onerata, tum quidem & vtero graues, pariendive pœnis invalidæ solum auxilium nouere in altum profugere, & se toto defendere Oceano. Contra, orcæ occurrere laborant, seseque opponere, & cautum angustijs trucidare, in vada virgere, saxi illidere. Spectantur ea prælia seu mari ipso sibi irato, nullis in sinu ventis, fluctibus vero ad ausus ictusque quantos nulli turbines uoluant.

DELPHIN, ET PVER.

Ex Plinio iuniore.

Descriptio XCVII.

Est in Africa Hipponensis colonia mari proxima, adiacet ei nauigabile stagnum, ex quo in modum fluminis æstuarium emergit, quod vice alterna prout æstus, aut replebit, aut impulit, nunc fertur in mari, nunc redditur stagno.

Omnis hic ætas piscandi, nauigandique, atque etiam natandi desiderio tenerur: maxime puerorum, quos otium, ludusque sollicitat. His gloria, & virtus altissime prouehi, victor ille, qui longissime vtriusque littus, ita simul auras reliquit. Hoc certamine puer quidam audentior cæteris, in vltiora tendebat: Delphinus occurrit, & nunc præcedere puerum, nunc sequi, nunc circuire, postremo subire, deponere, iterum subire, trepidatremque perferre, primum in altum: mox flectit ad litus, redditque terræ, & æqualibus serpit per coloniam fama, concurrere omnes, ipsum puerum tanquam miraculum aspicere, interrogare, audire, narrare: postero die obsident litus, prospectant mare, & si quid est mari simile. Natant pueri, inter hos ille, sed cauetius.

Delphinus rursus ad tempus, rursus ad puerum venit. Fugit ille cum cæteris. Delphinus quasi inuitet, reuocet, exiit, mergitur, variosque orbes implicat, expeditque. Hoc altero die, hoc tertio, hoc pluribus, do-

nec homines innutritos mari subiret timendi pudor, accedunt, & alludunt, & appellant, tangunt etiam & atterunt præbentem. Crescit audacia experimento: maxime pueri, qui prius expertus est, adnatat, natanti insilit tergo: fertur, referturque, agnoscesse, amari putat, amat ipse, neuter timet, neuter timetur, huius fiducia, mansuetudo illius augetur, nec non alij exi dextra, læuaque simul eunt hortantes, ac monentes.

Ibat vna, id quoque mirum, Delphinus alius, tantum spectator, & comes. Nihil enim simile, aut faciebat, ut patiebatur: sed alterum illum ducebatur, reducebat, vtr puerum cæteri pueri. Incredibile (tam verum tamen, quam priora) Delphinum gestatorem, collutoremque puerorum, in terram quoque extrahi solitum, arenisque siccarum vbi incaluisse in mare reuoluit. Constant Octauium Auitum legatum proconsulis in litus educto, religione praua superfudisse unguentum, cuius illum nouitatem, odoremque refugisse: nec ipsi post multos dies visum languidum, & mœstum mox redditus viribus priorem lasciuam, & solita ministeria repetisse. Confluebant ad spectaculum omnes magistratus, quorum aduentu, & mora modica, respub. nouis sumptibus atterebatur, postremo locus ipse quietem suam, secretum perdebat. Pl. euit occidit interfici, ad quod coibat. Hæc tu qua miseratione, qua copia deslebis, ornabis, atollis: quamquam non est os us affingas. Inquit, æstus, sufficit, ne e., quæ sunt vera, minuantur.

Vide in eodem argumento luculentam Aelianæ descriptionem, lib. 6. de animalibus, capite sexto.

Sic igitur incipit,

Ἐπειτα Δελφῖος ἐπιτάσσεται, id est.

Ceterum ille iam olim Delphini in Iasomor. quo formosum adolescentem persequutus est, non est mihi silentio prætereundus. Iassensium igitur gymnasium mari imminet: illic ephœbi post cursus, & palastras mare ingressi, recepto antiquitus more, lauabant: & cum aliquando narrationi indulgerent, vnum ex illis formam præstantem Delphi-

Delphinus quidem acerrimè amare occœpit, ad quem cum adnasset, initio non ei mediocrem metum incussit, sed aucta paulatim familiaritate, ita puerum sibi conciliauit, vt planè amicum, & beneuolum haberet.

Itaque lusitare inter se cœperunt, & natando iuicem certare. Ast quando puer insidens illi, seu fessor equo, superbus uehebatur, atque hoc spectaculum tum lassentes, tū peregrini admirantur. Pergebat enim suos amores uehens Delphinus, & in mare tantum procedebat, quantum libebat puero. Deinde reuertebatur, & propè litus eum restituebat: ubi inuicem digressi hic domum suam, ille in pelagus redibat: solebat autem apparere Delphinus eo ipso tempore, quo dimittebatur gymnasium, eo, quem expectauerat, viso, puer gaudebat, seque & colludendo belluæ maris, & suæ pulchritudinis formæ iucundum præbebat spectaculum: vt qui non hominibus modo: sed etiam feris formosus videretur. Sed nescio quæ inuidia redamantem illum non multo post tempore sustulit, ninium enim exercitatus, & fessus aliquando puer, cum toto ventre in vectorem suum delphinum temere iniicit: non animaduertens aculeatam spinam dorsu erectam esse, atque horrentem: cuius acuminibus eius umbilicus quia exulceratus esset, ex eo factum est, vt & venæ quædam abrumperentur, & permutus sanguis efflueret, ibique puer extremum spiritum effunderet. Id delphinus partim ex pondere sentiens, non enim iam vt consueuerat, tam leuis insidebat, nempe qui spiritibus sese non subleuaret partim sanguine imbutum mare videns, id quod res erat, vt intellexit, Amasio suo superstes esse noluit. Quamobrem multo robore, quemadmodum Rhodia nauis plenis velis propulsa, sic simul cum defuncto in litus se eiecit,amboque sic iam mortuus, ille animi defectione expirans humi strati iacuerunt.

Elia. de anim.

Addenda mugilum & Delph. pugna. Plin. lib. 9. cap. 8.

DELPHINORVM ET mugilum pugna.

Ex Plin. lib. 9. cap. 8.

Descriptio XC VII I.

EST prouincie Narbonensis & in Nematensibus agro stagnum Laterna appellatum, ubi cum homine delphini societate piscantur innumera vis mugilum stato tempore angustis faucibus stagni in mare erumpit, obseruata æstus reciprocatione. Quia de causa præcendi non queunt retia, quæ molem ponderis vilo modo tolerent, etiam si non tollerit insidietur tempori. Simili ratione in alium protinus tendunt, quod vicino gurgite effecere, locumque solum pandendis retibus habilem effugere festinant. Quod ubi animaduertente piscantes, concurrunt aures multitudo temporis gnara, & magis etiam voluptatis huius auida, totisque populus è litore quanto potest clamore conciet Simonem ad spectaculi euentum: celeriter delphini exaudiunt desideria, Aquilonum flatu vocem prosequente, Austro verò tardius ex adverso referente. Sed tunc quoque improviso in auxilium aduolant. Propere apparet acies, quæ protinus disponitur in loco, ubi coniecta est pugna. Opponunt seire ab alto, trepidosque in vada vrgent. Tunc piscatores circundant retia, furcisque subleuant. Ad mugilum nihilominus velocitas transit. At illos excipiunt delphini, & occisor ad præsens contenti, cibos in victoriam differunt. Opere prælium feruet, includique retibus se fortissimè vrgentes gaudent. Atque ne id ipsum fugam hostium stimulet, inter nauigia & retia, natantesve homines ita sensim relabuntur, vt exitus non appareat. Saltu, quod est alias blandissimum his, nullus conatur euadere, nisi summittantur sibi retia. Egressi protinus ante vallum præstantur. Ira peracta captura, quos inuenerit, diripiunt. Sed emixoris operæ quam in vnius diei præmium, vt conseci sibi, opperiantur in posterum, nec piscibus tantum, sed inrita panis & vino satiantur. Quæ de eodem genere piscandi in lalio sinu Mutianus tradit, hoc differunt, quod vltro neque inelamari præsto sint, partesque è manibus accipiant, & suum

quæ